

RTU studiju kurss "Latviešu literatūras didaktika I"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0610
Nosaukums	Latviešu literatūras didaktika I
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Anda Kuduma - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Ilga Šuplinska - Doktors, Pētnieks
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas un prasmes par literatūras kā mācību priekšmeta mērķiem, uzdevumiem, metodiskajām stratēģijām un paņēmieniem darbā ar daiļliteratūras tekstiem.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Veidot teorētisku un praktisku lietpratību, apgūstot mūsdienīgus literatūras mācību metodikas pamatprincipus, folkloras un literārā teksta analīzes un interpretācijas iespējas skolā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Pilnveidot izpratni par mācību metodēm un paņēmieniem, skolēnu komunikatīvajām kompetencēm 2. Attīsta kritiskās domāšanas un radošo spēju kompetences rosināšanu literatūras stundās 3. Apgūst zināšanu un prasmju vērtēšanas nosacījumus 4. Pilnveido literāru tekstu analīzes un interpretācijas prasmes, attīsta pašizpaušmes prasmes.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Izpratnes veidošana par literatūras mācību priekšmeta vietu mācību procesā, mērķiem, uzdevumiem 2. Lasīšanas stratēģiju izpēte un apguve 3. Literatūras mācību procesā produktīvāko metožu un paņēmieni izpēte un aprobācija 4. Literāru tekstu analīzes un interpretācijas uzdevumu izveide un izpilde 5. Literatūras mācību stundu plānu veidošana

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Kragis I. Radošums un kritiskā domāšana. Rīga: Mansards, 2019. 2. Mūsdienu literatūras teorijas. Rīga: LU LMFĻ, 2013. 3. Rudzītis, Jānis. Literatūras mācības skolā. Rīga: Raka, 2000. 4. Lapiņa L., Rudīņa V. Interaktīvās mācīšanas metodes, 1997. 5. Fišers, R. Mācīsim bērniem domāt, 2005 6. Ar mūsdienu acīm uz klasiskām lietām: saturs un metodika. Rakstu krājums, 2011. Pieejams arī: http://bilingvals.lv/uploads_docs/Met_LAT_2.pdf 7. Ruberte I. Vārdu klētiņa. Ilustrēta folkloras vārdnīca skolai, 1997. 8. Rune, M. Stratēģijas literatūras stundā pamatskolā. 2003. 9. Valeinis, V. Daiļdarba analīze. Rīga: Zvaigzne ABC, 1999. 10. Valeinis, Vitolds. Ievads literatūrzinātnē. Rīga: Zvaigzne ABC, 2007. Papildu / Additional: 1. Andersens S.Ē. Ietērp vārdos savu pasauli, 1995 2. Ausekle, D. Daiļdarba interpretācija skolā. Rīga: Garā Pupa, 2003. 3. Auziņa, Inese. Teksta interpretācijas pieejas literatūras stundā. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 3. Bono, Edvards. Kā gūt radošas idejas. Rīga: Zvaigzne ABC, 2011. 4. Kritiskā domāšana : izglītība, medijpratība un spriestspēja. Profesoress Maijas Kūles zinātniskajā redakcijā. Rīga : LU Filozofijas un socioloģijas institūts, 2018. 5. Robinsons, Kens. Ne tikai ar prātu. Mācāmie būtu radoši. Rīga: Zvaigzne, 2013. 6. Skalberga A. Dzejas lasītājs (Interaktīvais disks), 2010 7. Berger, R. (Ed.) Leaders of Their Own Learning: Transforming Schools Through Student-Engaged Assessment 1st Edition. Jossey –Bass. 2014. 8. Showalter, E. Teaching Literature. Malden [etc.]: Blackwell Publishing. 2003. 9. Skalberga, A. Rokasgrāmata latviešu valodas un literatūras skolotājiem par formatīvo un summātīvo vērtēšanu. Rīga: LVA., 2011. 10. Stikute, E. Latviešu literatūras didaktika: vēsturiskā pieredze. Promocijas darbs. Rīga: LU. 2010. 11. Talce B. Tēlainā izpratne literatūrā, 1999. 12. Tauriņa, Ž. Skolēna kompetenču pašvērtējums. Rīga: RaKa, 2013. Citi informācijas avoti / Other sources of information: Raksti krājumos: 1. Klusters, D. Kas ir kritiskā domāšana? Vēstis Skolai, aprīlis. 2001. 2. Macaluso, K. (2015). Literary Interpretation as Poetic Translation: Envisioning a Rancièrean Emancipatory 3. Framework for Literature Instruction. Reading Research Quarterly, Volume 50, Number 2, pp. 205-218. [Teksta interpretācijas teorijas, pieejas] 4. Sakss, O. Lasošais cilvēks. Rakstītā vārda uztveres evolūcija un trauslums. Rīgas Laiks, jūnijs. 25.-32. lpp. [par smadzeņu darbību lasīšanas procesā, 2015. 5. Schwabe, F., McElvany, N., Trendtel, M. T. (2015). The School Age Gender Gap in Reading Achievement: Examining the Influences of the Item Format and Intrinsic Reading Motivation. Reading Research Quarterly, Volume 50, Number 2, pp. 219-232 6. The University of Texas at Austin (2016-2017). Methods of Assessment. Tiešsaistē: https://facultyinnovate.utexas.edu/teaching/check-learning/methods. 7. Thomas A. Angelo, K. Patricia Cross. Classroom Assessment Techniques (CATs). Tiešsaistē: https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/cats/ Interneta resursi/Internet resources: www.pasakas.net https://www.letonika.lv https://www.satori.lv/ https://lasamkoks.lv/lat https://kulturaskanons.lv/list/?l=5#literature https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pamskolai/literatura
Nepieciešamās priekšzināšanas	Latviešu literatūras vēstures kursi.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Literatūra – mācību priekšmets un mākslas veids, tā sekmīgas apguves nosacījumi. 1. lekcija: Literatūra kā vārda māksla. Kultūras kanonā ietvertās vērtības. Literatūras veidi un žanri. Lasīšanas motivācijas un kompetenču pilnveides plānošana mācību procesā. Daiļdarba uztveres līmeņi Praktiskais darbs: Normatīvie dokumenti, Pamatizglītības standarts un Vispārējās vidējās izglītības standarts. Literatūras mācību saturs. Skolotāja darbu reglamentējošie dokumenti (vadlīnijas, standarti, programmas). Mācību līdzekļi.	4	8	2	10
2. temats. Lasīšanas motivācijas pilnveide 2. lekcija: Lasīšanas stratēģijas. Lasīšanas procesa organizācijas principi, metodiskie risinājumi, vērtēšanas iespējas. Praktiskais darbs: Lasīšanas stratēģijām atbilstošu uzdevumu analīze un izstrāde. Pašvadītas mācīšanās iespējas	4	6	2	8
3. temats. Metodes būtība un tipoloģija. Metodes apziņa 3. lekcija: Vispārdidaktiskās mācību metodes literatūras stundās. Klasiskās un interaktīvās mācību metodes literatūras stundās. Skolēnu zināšanu un prasmju vērtēšana. Zināšanu pārbaudes paņēmieni literatūrā. Pārbaudes darbu plānošana un izstrādāšana literatūras stundās. Praktiskais darbs: Literatūras mācībās piemērotāko metožu apzināšana un apguve. Temata atseguma veidošana. Mācību aktivitātes un mācīšanās stratēģijas literatūras stundā. Noteikta temata izstrāde caurviju prasmju ietvaros. Taksonomijas (B. Blūma, SOLO) izmantošana mācību uzdevumu izstrādē. Atgādnē veidošanas metodiskie nosacījumi.	4	6	2	8

4. temats. Mūsdienīga literatūras stunda 4. lekcija: Mācību satura regulējums valsts pamatizglītības un vidējās izglītības standartā, izglītības vadlīnijas projektā Skola 2030, ESF projekts „Kompetenču pieeja mācību saturā” – literatūras stundas konteksts. Literatūras stundas struktūra. Tematu izklāsts programmā. Stundas plānošana un struktūra: temats, temata atsegums, lielās idejas, sasniegtie rezultāti, caurviju prasmes u.c. Praktiskais darbs: tematisko un literatūras stundas plānu izstrāde	4	6	2	8
5. temats. Kritiskā domāšana 5. lekcija: Kritiskās domāšanas stratēģiju izmantojums literatūras mācību procesā un literatūras stundu veidošanā. Metodiskās iespējas Praktiskais darbs: kritiskās domāšanas stratēģisko paņēmieni un metodisko risinājumu izpēte un praktisks izmantojums uzdevumu izveidē	4	6	2	8
6. temats. Literatūras un folkloras apguve veidu, žanru un virzienu kontekstā. Literāra teksta analīze un interpretācija 6. lekcija: Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi daiļliteratūrā; stila figūras un tropi. Prozas, dzejas, dramaturģijas specifiskie poētiskās raksturības Praktiskais darbs: Dažādu literatūras veidu un žanru tekstu analīze un interpretācija. Uzdevumu veidošana	4	8	2	8
7. temats. Literāra teksta analīzes un interpretācijas metodes 7. lekcija: Biogrāfiskā, kultūrvēsturiskā, strukturālā, psihoanalītiskā, sociālā, estētiski receptīvā, jaunās kritikas u.c. pieejas daiļliteratūras tekstu analīzē. Praktiskais darbs. Literāro tekstu analīzes/interpretācijas uzdevumu izveide	4	4	2	8
8. temats. Valodas filozofija mūsdienās, tās ietekme uz tekstu analīzi. 8. lekcija. Lingvistiska pieeja daiļliteratūras tekstu analīzē. Praktiskais darbs: Lingvistiski metodiskā modeļa izveide teksta analīzē	4	8	2	10
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Pārzina literatūras mācību būtību, mērķus un uzdevumus, mūsdienīgas literatūras stundas veidošanas principus, lasīšanas stratēģijas, teksta analīzes metodes. 2. Ir izpratne par literatūras mācību plānošanas organizācijas un vērtēšanas pieejas un principus, skolēnu zināšanu un prasmju vērtēšanas kritērijus. 3. Ir zināšanas par aktuālās tendences literatūras mācību metodikā.	1. pārbaudes darbs: literatūras mācību programmas, mācību līdzekļu pamatskolā izpēte un izvērtējums 2. pārbaudes darbs: literatūras didaktikas aktuālo jautājumu izpēte Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Prasmes: 1. Prot organizēt literatūras mācību procesu, mērķtiecīgi izmantot atbilstošas mācību metodes, metodiskos paņēmienus, darba formas. 2. Prot noteikt un izvēlēties didaktiskajiem mērķiem atbilstošas mācību stratēģijas un metodiskos risinājumus. 3. Prot veidot jēgpilnus uzdevumus darbam ar folkloras/ literārajiem tekstiem. 4. Māk izmantot digitālās tehnoloģijas un rīkus. 5. Prot veikt studiju procesa pašanalīzi.	3. pārbaudes darbs: literāra teksta analīze un interpretācija ar dažādām teorētiskajām pieejām 4. pārbaudes darbs: mācību uzdevumu izveide darbā ar dažādu literatūras veidu un žanru tekstiem Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Kompetence: 1. Ir zināšanas par latviešu literatūras vēstures un teorijas jautājumiem, par lasīšanas stratēģijām un literāro tekstu analīzes un interpretācijas iespējām un to lietpratīgu izmantojumu literatūras mācību procesa veidošanā. 2. Patstāvīgi padziļina savu profesionālo kompetenci, pašvadīti apzinot aktuālās tendences latviešu literatūras procesā un literatūras didaktikā.	5. pārbaudes darbs: vienas literārās tēmas izvēlēta klašu grupā atsegums tematiskajā plānā 6. pārbaudes darbs: vienas literatūras stundas plāna izstrāde Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1., 2., 3. pārbaudes darbs	30
4., 5., 6. pārbaudes darbs	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	